

REDAKCIJAS SLEJA

Pirms mirkļa vēl vērojām Jaungada uguņošanu un prātojam, ko apņemties, lai gads būtu labāks, bet nu jau tuvojas gada otrā mēneša izskaņa. Ir sācies jauns semestris, kas līdzīgs nes jaunās iespējas - uzlabot sevi, vairāk pacensties mācībās un veidot sev skaistāku tagadni un arī nākotni!

Februāris ir karjeras mēnesis. Šomēnes mums - ģimnāzistiem - tika dota iespēja piedalīties daudz un dažādos pasākumos, kas palīdzēja izprast profesiju pasauli, kā arī visi piedalījāmies Ēnu dienā, kur dienas garumā varējām vērot interesējošās profesijas pārstāvi. Domāju, ka šīs aktivitātes nāca par labu un palīdzēja skaidrāk ieraudzīt šķietami milzīgās un dažbrīd neskaidrās karjeras iespējas. Manuprāt, galvenais domājot par nākotni, ir ieklausīties sevī, savās interesēs un spējās. Novēlu ikkatram atrast lietu, kas sniedz patiesu prieku un piepilda sirdi!

Prātos jau sāk dzīvot pavasaris un sapņi par saulaino vasaru, šajā laikā ir īpaši grūti saglabāt koncentrēšanos un turpināt cītīgi darīt ikdienas darbus, tāpēc novēlu visiem saglabāt

izturību, mērķtiecību un vienmēr ticēt labajam!
Brīnumi notiek tur, kur tiem tic!

Foto no personīgā arhīva
Elīza Elsiņa (9.a)

Karjeras jociņi

Kapu sargs iet prom no darba. Priekšnieks vēlas noskaidrot iemeslus. Kapu sargs atbild:

– Nevaru vairs izturēt! Eju pa kapiem un lasu: „Te gul”, „Te dus”, „Te atpūšas”... Tikai es viens pats strādāju...!

- Gribēju jaunībā kļūt par jūrnieku.
- Kāpēc nekļuvāt?
- Esmu ļoti izklaidīgs. Kas viņu zina, ko es uz kuģa varētu sadarīt.
- Bet par ko tad kļuvāt?
- Esmu aptiekārs.

Iekārtojot darbā par kino mehāniķi... uzliku filmu, palaidu uz projektora.... pēc laiciņa ieraduma pēc uzliku pauzi un aizgāju uz tualeti... kad atgriezos, sapratu, ka esmu atlaists....

– Kāpēc tava māsa izlēma kļūt par zobārsti?
– Viņai patīk, ka vīrieši uz viņu skatās ar atvērtu muti un izvalbītām acīm...

Ārsts pacientam:

- Jums nekavējoties jāievēro visstingrākā diēta. Kāda ir Jūsu profesija?
- Esmu zobēnrijējs.
- Tātad ...tikai sakņu tīrāmie nazīši.

Pasta darbiniekam jautā:

– Vai nav garlaicīgi augu dienu darīt vienu un to pašu – zīmogot aploksnes?
– Ir taču dažādība. Katru dienu ir cits datums.

Mamma vienmēr teica, ja neiešu uz skolu, nāksies strādāt par sētnieku. Es pierādīju, ka viņas vārdi ir muļķības! Man vispār nav darba!

Darbs ir tāda vieta, kur no rīta gribas ēst, pēc pusdienām gribas gulēt, bet jebkurā laikā gribas mājās.

Programmētājs kolēģim:

- Sen neesmu ar pildspalvu rakstījis, vai nezini, kā tai var valodu mainīt?

ĪSZIŅAS

- 21. - 25.janvārī notiek Projektu nedēļa, cītīgi darbojamies ar pētniecisko darbu izstrādi.
- 25.janvārī Žetonu vakars. Divpadsmitie saņem skolas piederības zīmi.
- Ģimnāzisti aktīvi turpina piedalīties mācību priekšmetu olimpiādēs. Sveicam ar panākumiem!
- 9.februārī Rēzeknē norisinājās reģionālais konkurss „Enkurs 2019”, kurā Madonas Valsts ģimnāzija izcīnīja 3.vietu.
- 10.-15.februāris bija ciemiņu nedēļa. Pie mums viesojās ERASMUS+ dalībnieki no 4 valstīm - Grieķijas, Ungārijas, Lietuvas un Čehijas.
- 13.februārī paveras jaunas iespējas – visi piedalās Ēnu dienā.
- Valentīndienas noskaņās skolas radio atskan pavisam romantiskas un mīlestības pilnas dziesmas.
- 14.februārī Aerobikas konkurss. Sveicam uzvarētājus 12.A!
- 28.februārī Valsts ģimnāziju Skolēnu pašpārvalžu pieredzes apmaiņas pasākums.
- 1.martā 11. un 12.klašu skolēni dodas uz izstādi Skola 2019, lai vēlreiz rūpīgi pārdomātu savus nākotnes plānus.
- 1. - 2.martā sportisti sevi pierādīja Latvijas skolu Ziemas Olimpiskajā festivālā.

Linda Amura (11.a)

Izdzīvot biznesa pasauli skolas laikā

Madonas Valsts ģimnāzijas skolēniem ir dota lieliska iespēja – skolas laikā izveidot savu uzņēmumu. Arī es šobrīd strādāju SMU „Karika”, kurā ražoju melnos ķiplokus un tā izstrādājumus. Es uzskatu, ka šī ir viena no manas dzīves labākajām izvēlēm, jo veidot uzņēmumu ir aizraujoši, ja ir lieliska komanda un zināšs skolotājs. Un Madonas Valsts ģimnāzijā šāds skolotājs ir - Iveta Vabule.

Uz interviju aicināju mūsu skolotāju, ideju ģenerētāju un visa nerealizētāju **Ivetu Vabuli**, par to, kāda ir skolēnu mācību uzņēmumu (SMU) pasaule.

- Kādēļ, Jūsprāt, ir vērts skolēnam iesaistīties un iegūt savu pirmo pieredzi uzņēmējdarbībā?

- SMU mācību nolūkos pilda īsta uzņēmuma funkcijas un darbojas reālā vidē – skolēni ražo un pārdod preces vai pakalpojumus. Kāpēc to nepamēģināt jau skolas laikā? Ieejot pieaugušo dzīvē, jaunieši jau būs sagatavotāks reālajai biznesa pasaulei, zinās, ar ko rēķināties.

- Kādus ieguvumus turpmākajās dzīves gaitās dod šī pieredze?

- Pirmkārt, skolēnam jau skolas laikā ir iespēja pārbaudīt, vai viņš patiešām grib kļūt par uzņēmēju. SMU laikā ļoti labi var testēt savu produktu – par brīvu tirdziņos saņem gan žūrijas, gan pircēju viedokļus un atsaucsmes. Veiksmīgs mūsu skolas piemērs ir Simple + (apģērbu aizsargmaisi), kura produkcija nepārtraukti uzlabojas no viena tirdziņa līdz otram. Kā citi ieguvumi ir jāmin komunikācijas prasmju pilnveidošana, darbs komandā, laika plānošanas uzlabošana, svešvalodu prasmju uzlabošana u.c.

- Kādus plusus iegūst skolēns, stājoties augstskolā, ja vidusskolā ir iesaistījies skolēnu mācību uzņēmumā?

- Visi skolēni, kas ir piedalījušies SMU programmā, spēlējuši TITAN un piedalījušies Ēnu dienā, saņem Junior Achievement Latvija (JAL) sertifikātu. Tas dot priekšrocības, stājoties augstskolās. Ar

Sertifikāta palīdzību var saņemt budžeta vietas, atlaides mācību maksai, papildus punktus iestāšanās konkursos u.c.

- Kāda ir jauniešu atsaucība uz iespēju veidot SMU?

- Vidēji katru mācību gadu skolā ir 10 skolēnu mācību uzņēmumi. Madonas Valsts ģimnāzijā SMU dibināšana ir brīvprātīgs process, tas nav obligāts. Tas nozīmē, ka jaunieši tiešām to vēlas darīt sev, nevis atzīmes dēļ. Te tiek ieguldīts viņu brīvais laiks, bieži kāda cita nodarbošanās tiek atlikta malā. Es to augstu vērtēju, jo, mācoties skolā, viņi vēl vada reālu uzņēmumu. Ne katrs pieaugušais to varētu.

- Kādas ir Jūsu domas par šī gada SMU?

- Šī mācību gada SMU ir ļoti aktīvi un salīdzinoši patstāvīgi. Ražotā produkcija ir interesanta, tā tiek pilnveidota nepārtraukti. Vispār – spēcīgi.

- Kādi piedzīvojumi jau bijuši ar šī gada skolēnu uzņēmumiem?

- Katram SMU ir bijuši savi piedzīvojumi un pārsteigumi. Manuprāt, lielākais piedzīvojums vēl priekšā – brauciens uz Lietuvas Starptautisko gadatirgu. Trīs uzņēmumi – Branch&Hang, Karika, Short Giraffe piedalīsies Lietuvas Starptautiskajā gadatirgū.

- Vai Madonas pilsētas pašvaldība un citi uzņēmēji atbalsta SMU darbību?

- Jā, atbalsta. Madonas novada pašvaldības budžetā ir paredzēts finansējums skolēnu mācību uzņēmumu atbalstam. Pašvaldība nodrošina transportu uz būtiskākajiem valsts un reģiona līmeņa tirdziņiem, iesaistās Madonas reģiona SMU tirdziņu organizēšanā, daļēji sedz izdevumus Starptautiskajiem gadatirgiem. Madonas novada uzņēmēji ir ļoti atsaucīgi, katru gadu finansiāli atbalsta SMU dalību Starptautiskos pasākumos.

- Kur Jūs iedvesmu, pilnveidot skolēnu idejas un reizēm radīt jaunas?

- Tādas īpašas “receptes” nav, tās idejas rodas automātiski. Tā noteikti ir jau pieredze.

Marta Marija Maltisova (11.a)

Iepazīsties - SMU

Šajā mācību gadā 11.b klases skolēni ļoti aktīvi ir izmantojuši iespēju izveidot savus mācību uzņēmumus un izbaudīt uzņēmējdarbības plusus un mīnus uz savas ādas vēl vidusskolā. Mūsu klasē darbojas 3 oriģināli un ļoti veiksmīgi uzņēmumi.

SMU Short Giraffe

Šis skolēnu mācību uzņēmums dizainē un pārdod t-krekus un džemperus ar izšūtiem tekstiem augumā gariem un īsiem cilvēkiem. Uzņēmumā darbojas Paula Patrīcija Čerbakova un Annija Kristiāna Sirmā (11.b). Meitenēm šī ideja radās, jo pašas ikdienā sastapās ar komentāriem par viņu augumu atšķirībām. Citiem jauniešiem tas var likties aizsakaršs, tāpēc negatīvos komentārus šis uzņēmums ir pārvērtis jautros teicienos. Pagaidām “Short Giraffe” ir piedalījušies gan Madonas, gan Rīgas “Cits bazārs” tirdziņos. Tiek kalni plāni arī par dalību pavasara “Cits bazārs” tirdziņā, kā arī Lietuvas gadatirgū, kas būs liels pārbaudījums, jo sava ideja uzņēmuma meitenēm būs jānāk prezentēt angliiski, kā arī jāveido video reklāma.

Paula un Annija atzīst: “Skolēnu mācību uzņēmumā iegūtā pieredze ir noderīga. Nepilna gada laikā esam iemācījušas atrast un noslīpēt ideju, to realizēt, rēķināt finanses, kontaktēties ar partneriem, prezentēt savu produktu pircējiem un žūrijai, parādīt sevi sociālajos tīklos. Pats grūtākais ir saņemties un sākt darīt. Ar ideju, kuru pats atbalsti un komandu, ar kuru vari sadarboties, un neatlaidību katrs var gūt panākumus. Uzskatu, ka katram noderētu šī pieredze, jo nākotnē tā noteikti palīdzēs. Nekad nav par agru iegūt uzņēmējdarbības prasmes, tāpēc iesaku sākt jau tagad!”

SMU QuickTea

Skolēnu mācību uzņēmums “QuickTea” ražo dabīgas koka karotes ar dažādu veidu zāļu tējām un baltā vai brūnā cukura karameli. Uzņēmumā darbojas Paula Silava, Katrīna Lukaševica (11.b) un Madara Lukaševica (9.b). Uzņēmuma pirmsākumos karofītes tika gatavotas, izmantojot pašu vāktās tējas, bet tagad jau tās tiek iegādātas no citiem ražotājiem. Meitenes cenšas savu produktu pēc iespējas vairāk pilnveidot. Tika sākti ar vienkāršu skaisti iesaiņotu karoti, tad tika piedāvātas karotes ar iededzinātiem latvju rakstiem vai uzmundrinošiem vārdiem, Ziemassvētkos karotes papildināja piparkūkas, Valentīndienā sirsnīņcepums, nesen uzņēmuma piedāvātajam klāstam pievienoti arī tējas kubiciņi, un pats “svaigākais” jauninājums ir tējas karošu izlase kastītē. Uzņēmums ir piedalījies Madonas Uzņēmējdiēnā, SMU pasākumos CITS BAZĀRS Madonā un Siguldā, kā arī pavisam drīz - 9.03 dosies uz Pavasara tirgu Rīgā un 16.03 uz Cits bazārs Aizkrauklē.

Meitenes atzīst: “Esam lepnas par savu uzņēmumu. Sākumā necerējām, ka pieprasījums būs tik liels. Karotes ne tikai tirgojam tirdziņos, bet arī pieņemam pasūtījumus. Pa šo SMU darbības laiku esam vēl vairāk satuvinājušas un iemācījušas vairāk paļauties viena uz otru. Pašas gan neesam lielas tējas cienītājas, bet mīļākās tējas mums ir visas, jo gatavojam tās ar smaidu un dzirksti acīs.”

Ralfs Bormanis (11.b)

Interesanti fakti par profesijām

LABĀK ATALGOTĀS PROFESIJAS LATVIJĀ

Labāk atalgotie amati Latvijā (TOP 10) ir vērtspapīru darījumu struktūrvienības vadītājs, likvidators, gaisa kuģa kapteinis, finanšu ieguldījuma portfeļa vadītājs, vadītāja vietnieks/izpildedzītājs (finanšu jomā), padomes vadītājs, ortodonts, vecākais tirgus pētījumu analītiķis, gaisa satiksmes vadības dispečers, rektors.

PAR PRESTIŽĀKAJĀM PROFESIJĀM LATVIJĀ:

1967. gada TOP 10: Ārsts, lidotājs, radiotehniķis, literatūras un mākslas darbinieks, augstskolas pasniedzējs, zinātnes darbinieks, rūpniecības sakaru/celtniecības transporta inženieris, skolotājs, šoferis, bibliotekārs/kluba darbinieks.

Savukārt, 2011. gada TOP 10 prestižākās profesijas vidusskolas pēdējo klašu skolēnu vidū ir: Arhitekts, lidotājs, ārsts, dizaineris, jurists, aktieris, finansists/banku speciālists, sabiedrisko attiecību un reklāmas speciālists, žurnālists, vadības jomu speciālists.

PIEPRASĪTĀKĀS PROFESIJAS LATVIJĀ

2018.gada TOPa rezultāti liecina, ka šogad darba devēju biežāk minēto profesiju lokā ir IKT nozares specialitātes, par TOPa līderi izvirzot programētāja profesiju, kā arī dažādas uzņēmuma darbības atbalsta profesijas (mārketinga, finanses, grāmatvedība). Darba devēji akcentējuši arī ar būvniecības, mārketinga, ēdināšanas, klientu apkalpošanas, ražošanu saistītas profesijas.

LABĀK ATALGOTĀS PROFESIJAS PASAULĒ

TOP 10 labāk atalgotās profesijas pasaulē: **Dabaszinātnieks** - lai gan šie cilvēki pelna daudz, uz viņiem gulstas arī milzu atbildība (aptuveni 87 tūkstoši eiro gadā). **Mārketinga menedžeris** - Viens no svarīgākajiem cilvēkiem katrā uzņēmumā. Viņa kompetencē ir gan reklāmas kampaņu veidošana un dažādu jaunu ieviešana, rūpes par kompānijas labo tēlu un nepārtraukta pārdošanas rezultātu augšupeja. (87000 Eur) gadā). **Informācijas tehnoloģiju speciālists** - Viena no pieprasītākajām profesijām mūsdienās. Šie cilvēki atbild par datorsistēmu drošību un dažādiem

uzlabojumiem, programmatūru izstrādi, datortehnoloģiju attīstību.. (87 000 Eur gadā). **Gaisa satiksmes kontrolieris** - Aviācijas nozare attīstās nepārtraukti un tajā iespējams nopelnīt ļoti labi. Nav nemaz jābūt lidmašīnas pilotam – arī gaisa satiksmes kontrolieris ir ļoti labi apmaksāta profesija, taču tajā jāapgūst daudz sarežģītu tehnoloģiju un iemaņu. Minimālākā kļūda var maksāt simtiem dzīvību, atbildība ir milzīga. (vairāk nekā 113 tūkstoši eiro gadā). **Jurists** - Jurista darbalauks ne vienmēr saistīts tikai ar noziedznieku aizstāvību tiesā – tas var būt gan darbs pie dažādu likumu izstrādes, lielu uzņēmumu juridisku problēmu risināšana, autortiesības, notāra darbs. (113 tūkstoši Eur) un pat vairāk. **Zobu ķirurgs** - (aptuveni 115 000 eiro) **Lidmašīnas pilots** - Viņa galvenais uzdevums ir visu pasažieru drošība lidojuma laikā. Atkarībā no aviokompānijas, vidējā alga svārstās (118000 eiro gadā). **Inženieris** - Lai pelnītu aptuveni 120 tūkstošus eiro gadā, nāksies atbildēt par uzņēmuma pētniecības, projektēšanas un arī ražošanas darbībām. **Direktors** - Galvenā amatpersona teju ikvienā uzņēmumā, kas tieši atbild īpašniekiem un valdei par kompānijas rezultātiem. Viņam jābūt lietas kursā par ikvienu notikumu kompānijā. – vismaz 123 tūkstoši eiro gadā. **Ķirurgs** - Šīs profesijas pārstāvji medicīnas nozarē saņem visvairāk. Lai veiktu sekmīgu operāciju, nepieciešams gadiem ilgi mācīties, papildinot zināšanas un prasmes. (132 tūkstoši eiro gadā)

Interesanti bija pētīt tieši par **Amerikas Savienotajām Valstīm (ASV)**, tur vidējā darba alga gadā ir aptuveni 45,000 dolāru. Pelnošākā profesija **ASV** ir ārsts. Mācību ilgums: 10 līdz 15 gadi. Vidējā alga gadā: 166,500 dolāri. Tālāk seko Psihiatrs. Mācību ilgums: 10 līdz 14 gadi. Vidējā alga gadā: 160,200 dolāri. Zobārsts. Mācību ilgums: 8 gadi. Vidējā alga gadā: 145,800 dolāri. Inženieri. Mācību ilgums: 6 līdz 7 gadi. Vidējā alga gadā: 117,00 dolāri. Jurists, advokāts, tiesnesis. Mācību ilgums: 7 gadi. Vidējā alga gadā: 113,00 dolāri gadā. Lidostu dispečers. Mācību ilgums: 9 gadi. Vidējā alga gadā : 109,800 dolāri.

Apkopojā Beāte Beatrise Juško (12.c)

Ēnu dienā piedzīvotais

Šogad arī mēs- 11.b klase devāmies uz dažādiem Latvijas nostūriem, lai piedalītos ikgadējā Ēnu dienā. Tika ēnotas daudz profesijas, sākot no vides inženiera līdz pat ministram. Katram šī diena pagāja ārpus savas ierastās vides- uzzinājām ko jaunu, iepazinām Latvijas vietas un ieguvām daudz atmiņu un draugu.

Piemēram, Paula Silava kopā ar Katrīnu Lukaševicu visu dienu sekoja jaunatnes lietu darbiniecei Indrai Veipai. Paula stāsta: "Piedalījāmies seminārā Rīgā, Izglītības un Zinātnes ministrijā par tēmu komunikācija. Kopā ar citiem esošajiem un topošajiem jaunatnes darbiniekiem un viņu ēnām ar dažādu metožu palīdzību iepazinām komunikācijas pamatus, problēmas un "knifiņus", kurus vērtīgi ievērot gan savā ikdienas komunikācijā, gan arī turpmāk, dodoties uz darba intervijām vai lietišķām tikšanās. Abas darbojamies Madonas novada Jauniešu domē, un darbs ar jauniešiem ir mūsu aizraušana un sirdslieta. Šī diena bija brīnišķīga iespēja pavērot, kā jaunatnes darbinieki gatavojas un mācās, lai varētu veikt savu tik šķietami vienkāršo un ierasto darbu ar jauniešiem, kas patiesībā ir pārbauzījumu un šķēršļu pilns. Ēnu dienas laikā satikāmies arī ar jauno izglītības ministru un devāmies ekskursijā pa ministriju."

Arī man šī diena pagāja pavisam neierasti- man tika liels gods ēnot Latvijas Republikas ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču. Jau agri no rīta ieradās Ārlietu ministrijā, satikos ar savu ēnu devēju un citām viņa ēnām. Pēc nelielas sarunas jau tika paziņots, ka dosimies uz TV24 studiju, kur tiešraidē piedalīsimies raidījumā "Dienas personība ar Veltu Puriņu". Pēc atgriešanās ĀM satikāmies ar ASV vēstnieci Latvijā. Pēc šīs sarunas iepazinām ministra pienākumus un to, kā uzsākt un veiksmīgi darboties diplomāta profesijā. Izgājām

ekskursijā pa ĀM ēku, kura patiesībā ir vēsturiski nozīmīga ēka, par kuru iepriekš nekā daudz nezināju. Dienas otrajā pusē mums tika dota iespēja doties uz ministru kabineta ēku, lai redzētu darba vidi arī tur. Šī Ēnu diena patiesi mainīja manus uzskatus par to, kāds es gribu būt nākotnē. Ļāva iepazīt šo interesanto profesiju. Mēs visi šo dienu izbaudījām no agrā rīta, lai laikā varētu ierasties ēnošanas vietās, līdz pat noguruma pilnajam vakaram, kad mūsu galvas bija pilnas ar jaunām pārdomām, atziņām un iespējams sava nākotnes ceļa atrašanu.

Foto no personīgā arhīva
Ralfs Bormanis (11.b)

Atskats uz Ēnu dienu 2019

Kā jau katru gadu, arī šogad 13.februārī Madonas Valsts ģimnāzijas skolēni piedalījās Junior Achievement karjeras izglītības programmā - Ēnu diena. Katrs skolēns varēja ēnot, iepazīt, izpētīt profesiju, kas viņu interesē. Atskatīsimies, ko interesantu šajā dienā pieredzējuši ģimnāzisti!

Raimonds Ubagovskis (12.c): „Ēnoju Ralfu Eilandu, mūziķa profesiju. Ēnu diena sākās LTV ēkā, kurā, kā izrādās, arī viņam ir sava mazā telpiņa. Tur Ralfa paziņa, agrākais „Zelta mikrofona” vadītājs no improvizācijas teātra mūs izklaidēja ar dažādiem, aktierim vajadzīgiem vingrinājumiem. Bija smieklīgi. Pēc tam Ralfs mūs aizveda uz Latvijas radio ēku, kur mēs satikām vairākus viņa draugus, tajā skaitā Grēviņu, paklausījāmies, kā spēlē Latvijas Radio bigbends, tur arī satikām Raimonu Paulu un uztaisījām “selfiju” ar viņu. Pēc tam devāmies uz Dailes Teātri, kurā viņam arī ir draugi. Mūs izveda mazā ekskursijā pa Dailes teātri. Izrādās, ka tur ir arī ierakstu studija, kurā tiek ierunātas reklāmas, iedziedātas dziesmas un viss kaut kas cits. Ralfs mums *uzsauca* pusdienas Dailes teātra ēdnīcā, parakstīja apliecinājumu un drīz pēc tam Ēnu diena bija noslēgusies. Es ieguvu zināšanas par to, kā apmēram izskatās mūziķa ikdiena, ko viņi dara, kādi instrumenti nepieciešami, kādi sakari ir vajadzīgi. Ralfs man noteikti radīja priekšstatu, ka mūziķa darbs nav tik grūts, kā man likās iepriekš. Domāju savu karjeru saistīt ar mūziku.”

Elza Baškere (12.c): „Es biju VGDU Zemgales reģiona brigādes Jēkabpils daļā un ēnoju ugunsdrošības un civilās aizsardzības inspektoru. Šīs profesijas pārstāvi ēnoju jau 2.reizi, 1. reizi - 10. klasē, un jau tad sapratu, ka šī profesija visdrīzāk ir manējā. Šogad ēnoju to pašu profesiju, bet citā pilsētā, lai būtu objektīvāks viedoklis. Ēnu dienā iepazīnos ar darba dokumentiem, pienākumiem, apsekojam objektu, analizējam pielautās kļūdas, uzzināju atbildes uz sev interesējošiem jautājumiem, kā arī praktiskās nodarbības iepazīnos ar pieejamo ekipējumu. Protams, šī Ēnu diena man noderēja, jo pārliecinājos, ka ugunsdrošības Inspektora profesija ir tā, kuru vēlos izvēlēties kā savu nākotnes profesiju.”

Megija Rauza (12.c)

Elīna Āboliņa (10.a) Ēnu dienu pavadīja slimnīcā, ēnojot fizioterapeiti. Elīna vēroja fizioterapeites darbu, pierakstīja interesantākās un svarīgākās lietas, saņēma dažādus ieteikumus un padomus, kuri noteikti noderēs turpmāk. Pēc Elīnas domām, šī diena bija ļoti interesanta, jo katra nodarbība bija citādāka, ar dažāda vecuma pacientiem. Viņa pieļauj iespēju izvēlēties šo profesiju, jo ikdiena fizioterapeita darbā ir aizraujoša.

Egīls Gruduls (10.a) Ēnu dienu pavadīja Lielvārdē NBS Gaisa Spēkos, ēnoja RBS-70 operatoru. Egīls vēroja, kā darbojas operators, kā arī redzēja Latvijā jaunākās ugunsdzēsēju mašīnas un helikopterus, kuri atrodas Gaisa Spēku bāzē. Viņš saprata to, ka armijas dzīvē ir vajadzīgas matemātikas un fizikas zināšanas. Samaksa nav tik laba, bet valsts atbalsts ir vērtīgāks. Egīlam nebija interesanti, jo, ejot jaunsardzē, lielāko daļu no armijas dzīves bija iepazinis, bet bija interesanti aplūkot citu armijas tehniku. Viņš neizvēlētos šo profesiju, jo saprot, ka veselība to neatļautu.

Paula Krista Pauere (10.a)

Patrīcija Auzāne (8.b): „Ēnu dienā izvēlējos ēnot frizieri. Skatījos, kā ievēdo, griež, krāso matus, taisa frizūras. Viss noritēja ļoti labi – bija interesanti runāt ar frizieri, uzzināt daudz ko jaunu par matu kopšanu.”

Keita Kitija Pakalniņa (8.b): „Man Ēnu diena pagāja ļoti labi, es apmeklēju arhitekti, teritorijas plānotāju. Ieguvu informāciju par teritorijas plānošanu un par to, kā var apgūt šo profesiju, kādas prasmes nepieciešamas darbam. Piedalījās komisijas sēdē, kurā iepazīnos ar lēmumu pieņemšanas procesu par dažādām teritorijām. Iespaidi nepārstēdza, jo jau pirms piedalīšanās Ēnu dienā, zināju, ko sagaidīt, tāpēc tikai apstiprināju savas ieceres un domas par to, ka nākotnē savu profesiju nesaistīšu ar šo nozari. Nākotnē vēlētos ēnot kaut ko saistībā ar aviāciju vai ekonomiku.”

Līva Rieba (8.b): „Ēnu dienā ēnoju fizioterapeiti Evu Līnu Barani, kura jau vairākus gadus strādā Madonas slimnīcā. Dienas sākumu, kamēr Eva vēl nebija atnākusi, pavadījām pie fizioterapeites Annijas Kaufmanes, kur redzējām, kā pacienti vingro. Kopā ar Evu staigājām pa slimnīcas nodaļām, kurās apskatījām dažādas ierīces, kuras izmanto rehabilitācijā. Uzskatu, ka diena bija interesanta un piepildīta, taču sapratu, ka nākotnē nevēlētos kļūt par fizioterapeiti, jo domāju, ka viņiem ir daudz aktīvāks darbs nekā patiesībā.”

Anete Tropa (8.b)

Ieva Anna Miežāja (9.a): „Šogad Ēnu dienās es biju Madonas slimnīcā. Ēnu devējs bija galvenā operāciju māsa- Agnija Ozola. Man bija lieliska iespēja redzēt trīs operācijas: gūžas protezēšanu, ceļa protezēšanu un brūkas operāciju. Kopumā domas par pieredzēto ir pozitīvas. Prieks, ka bija šāda iespēja. Man nepatika slukti, viss bija kārtībā, nekā, kas nepatika. Bija ļoti interesanti, un es domāju, ka tas noteikti noderēs manā karjerā.”

Elīza Rozentāle (9.a): „Es Ēnu dienā biju Rīgā, modeļu aģentūrā MoonModels. Ēnoju mana vecuma modeles, kas pastāstīja visu par un ap modeles karjeru. Ēnotāji varēja uzdot jautājumus un klausīties pieredzes stāstos ne tikai no pašām modeļēm, bet arī no viņu aģentiem. Uzzināju daudz ko jaunu, sapratu, ka stereotipi par modeļēm ir pilnīgi aplami. Ja nākotnē būs iespēja nodarboties ar šo darbu, noteikti neatteikšos.”

Santa Čelapītere (9.a): „Ēnu dienā biju pie zobārstes Allas Labuces. Man parādīja, kā darbojas modernās ierīces, kā arī viņa man pastāstīja par zobārsta profesiju sīkāk. Man bija arī iespēja nedaudz iejusties zobārsta lomā, varēju apskatīt visus instrumentus un ar tiem padarboties, pēc pacienta visu satīrīt un gaidīt nākamo. Es domāju, ka šī Ēnu diena noteikti mainīja manas domas par nākotnes profesiju. Un es esmu priecīga, ka varēju ēnot tieši šo zobārsti.”

Sanija Beatrise Barinska (9.a)

Laura Lapsa (11.a): „Ēnu dienā paspēju ēnot divas profesijas. Dienu pavadīju Madonas slimnīcā. No rīta ēnoju operācijas māsu, vēroju operācijas norisi un šīs profesijas pārstāvju ikdienas rutīnu, pusdienlaikā iepazīnos ar fizioterapeita profesiju gan praktiskās nodarbībās, gan pacientu apraudzīšanās pa traumatoloģijas nodaļu. Sākumā izstaigājām “Zirgu pasta” telpas, to nebija daudz, jo ēka ir pavisam neliela. Ikdienā tur trenējas aktieri un dejotāji, pagrabstāvs ir atvēlēts studentiem. Kristīne brīvā gaisotnē pastāstīja par savu ikdienas darbu, kas ietver projektu organizēšanu, kā, piemēram, projekts skaitās koncerts, teātra izrāde vai kāds kultūrais pasākums. Visi kopā iedzērām tēju, un Kristīne ar ļoti pozitīvu attieksmi atbildēja uz visiem uzdotajiem jautājumiem. Pēc kultūras menedžera un projektu koordinatora profesijas ēnošanas es guvu pieredzi un pārliecinājos, ka vēlos savu nākotni saistīt ar kultūru un studēt LKA, taču man vēl ir laiks par to visu domāt.”

Ance Ludborža (11.a): „Ēnu dienā es biju Latvijas Kultūras akadēmijas Radošās darbības centrā jeb Teātra mājā, kura saucas “Zirgu pasta”. Biju ēna Kristīnei Freibergai, kura ir Zinātniskās pētniecības centra zinātniskā asistente un darbojas kā jaunrades projektu koordinatore. Kopā bijām 11 cilvēki, kas ēno kultūras menedžera profesiju. Sākumā izstaigājām “Zirgu pasta” telpas, to nebija daudz, jo ēka ir pavisam neliela. Ikdienā tur trenējas aktieri un dejotāji, pagrabstāvs ir atvēlēts studentiem. Kristīne brīvā gaisotnē pastāstīja par savu ikdienas darbu, kas ietver projektu organizēšanu, kā, piemēram, projekts skaitās koncerts, teātra izrāde vai kāds kultūrais pasākums. Visi kopā iedzērām tēju, un Kristīne ar ļoti pozitīvu attieksmi atbildēja uz visiem uzdotajiem jautājumiem. Pēc kultūras menedžera un projektu koordinatora profesijas ēnošanas es guvu pieredzi un pārliecinājos, ka vēlos savu nākotni saistīt ar kultūru un studēt LKA, taču man vēl ir laiks par to visu domāt.”

Elizabete Paura (11.a): „Es ēnoju korporatīvās komunikācijas aģentūras vadītājus Ingu Latkovsku un Silvestru Savicki. Viņi mūs pieņēma savā mājīgajā ofisā un izstāstīja visu sīki par to, kas ir sabiedriskā attiecības un kāpēc tās ir nepieciešamas veiksmīga uzņēmuma dibināšanai. Iepazināmies arī ar to, kā pareizi izmantot sociālos tīklus, lai ziņa veiksmīgi nokļūtu līdz lasītājam. Šo ēnu dienas pieredzi vērtēju ļoti pozitīvi, jo tā man palīdzēja izvērtēt arī nākotnes profesijas izvēli.”

Megija Krista Supe (11.a)

Signe Kaparkalēja (12.a): „Šogad izvēlējos ēnot profesiju, kurā pati plānoju nākotnē strādāt. Ēnoju Madonas Valsts ģimnāzijas absolventi Loritu Ozolu, kura strādā bērnunamā, Imantā. Manuprāt, bija ļoti noderīga Ēnu diena, jo redzēju reālas situācijas, ar kurām saskaras bērnunama audzinātāji. Vēl vairāk sapratu, ka gribu strādāt šajā profesijā. Lorita izstāstīja profesijas detaļas un īpatnības. Kopumā bija ļoti interesanta Ēnu diena.”

Beāte Lūcija Gailuma (12.a): „Biju pie Latvijas Nacionālā muzeja Restaurācijas nodaļas vadītājas. Bijām tieši Rīgas Biržā, kur mani izvadāja mazā ekskursijā, apskatījās arī jaunāko izstādi. Pieredze bija ļoti laba, jo viņa ne tikai pastāstīja, kā notiek restaurācijas process, bet arī parādīja, kā tas notiek, izskaidroja arī visas detaļas. Bija ekskluzīva iespēja apskatīties mākslas krājumus. Tas, ko man stāstīja, nākotnē man noderēs ļoti. Ēnu dienā sapratu, ka esmu uz pareizā ceļa un bija ļoti noderīgi!”,

Linda Amura (12.a)

Elīna Pūce (9.b) šogad izvēlējās ēnot mākslinieci – uzņēmēju Šeilu Vanagu. Viņai interesē māksla, un šī personība šķita interesanta. Elīnas ēnu devēja vairs nenodarbojas ar apģērbu šūšanu un modelēšanu, bet ir atvērusi svaigēdāju kafejnīcu. Interesantākie pienākumi šķita jaunu recepšu izdomāšana, improvizēšana, kā arī patika ciešais kontakts ar klientiem, neatkarība no plaša cilvēku loka. Viņa vēl nezina, vai varētu izvēlēties šo profesiju, jo neapskatīja vienu konkrētu profesiju, bet radoša un atvērta cilvēka ideju reālo risinājumu. Elīnai pieredzētais deva vēl lielāku pārliecību par savu nākotnes profesijas izvēli, iepazīnās ar grūtībām, kas varētu stāties ceļā, ejot uz savu izvēlēto mērķi. Viņa ir ļoti apmierināta ar iegūto pieredzi un daudzpusīgi pavadīto dienu.

Ance Lūse (9.b) ēnoja Rīga TV 24 producentu un raidījuma „Preses klubs” vadītāju Aivi Ceriņu. Viņa izvēlējās ēnot tieši šo profesiju, jo viņa vēlas saistīt savus nākotnes plānus ar TV vai radio. Visinteresantākais pienākums bija raidījuma vadīšana, jo šajā laikā bija iespējams uzzināt sabiedrībā zināmu cilvēku domas par konkrētiem jautājumiem. Diena bija piesātināta, un nevienā brīdī nebija garlaicīgi. Ance uzskata, ka skolā būtu nepieciešams kāds priekšmets, kurā mācītu komunikāciju ar cilvēkiem. Viņa saprata, ka nākotnē vēlas saistīt ar kaut ko šādu, jo diena bija darbīga, bet no tās nevarēja nogurt!

Ingars Kalniņš (9.b) Ēnu dienā iepazīnās ar Valsts vides dienesta vecākā inspektora profesiju. Šo profesiju izvēlējās, jo ieteica klasesbiedrs. Ļoti interesanta likās ekskursija uz Madonas ūdens attīrīšanas staciju, veikt dažādas ūdens analīzes, kā arī doties apskatīt dažādas vietas dabā. Viņš pieļauj iespēju strādāt šādā profesijā, jo arī nākotnē vide būs piesārņota un būs nepieciešams kāds, kas to sakops. Šajā profesijā svarīgi prast ikdienā izmantot matemātikas, fizikas, ķīmijas, bioloģijas, kā arī ģeogrāfijas zināšanas. Jābūt arī labā fiziskajā formā. Galvenā atziņa no Ēnu dienas: „videi vienmēr jābūt tīrai un sakoptai!”

Stella Putniņa (9.b)

Nadīne Barkāne (12.b): „Ēnoju Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcā, Neiroķirurģijas klīnikas vadītāju Egilu Valeini. Attiecīgi neiroķirurgu. Man diena (vai nakts) sākās 3:00, jo jau 7.50 bija norunāts tikties PSKUS. Ierodoties tur mani sagaidīja vēl 9 citas "ēnas" un E.Valeiņa rezidente. Iepazināties, pārgērbāties, tad notika ik rīta sanāksme ar citiem neiroķirurgiem, rezidentiem, radiologu, iepazīnāties ar pacientu magnētiskās rezonanses un datortomogrāfijas rezultātiem. Tālāk sekoja rīta apgaita, kad medmāsas ar ārstu apstaigā pacientus palātās utt. Tad devāmies sagatavoties operācijai. Vienā dienā notika vairākas operācijas, un man bija iespēja pavērot katru no tām. Visvairāk man interesēja mugurkaula diska trūces operācija un galvas smadzeņu audzēja operācija. Praktiski neko nedarījām, ēnām tika vairāk tā kā vērotāja loma. Garlaicīgi nebija un darba vide tiešām likās jauka, visu laiku fonā skanēja radio StarFM. Apsveru to kā nākotnes profesiju, jo mani tiešām fascinē visas medicīnas specialitātes.

Anete Šķele (12.b): „Rīgā ēnoju Tāli Eipuru - ziņu moderatoru un radio raidījuma vadītāju. Mana diena sākās 4 no rīta, jo LNT studijā bija jābūt jau plkst. 5:10, bet dzīvoju tieši otrā Rīgas galā un jāizbrauc bija ļoti ātri, tāpēc varētu teikt, ka mana diena sākās ļoti miegaini.

Lai gan ziņu moderatoriem viss notiek pa minūtēm, darba vide bija ļoti nepiespiesta un brīva - pa studiju dzīvojās pat kādas darbinieces suns. Visinteresantākais šķiet tas, ka

katra diena ir pilnīgi citādāka. Taču biedējošais šķiet tas, ka atpakaļ ceļa darba ikdienā nav, nav laika sēdēt un domāt, ko teikt tālāk - viss notiek tiešraidē, tagad un tūlīt, - ko pateiksi vai izdarīsi, to dzirdēs visi, un otras iespējas izdarīt labāk nebūs. Lai vai kā, mani patiesi šī profesija ieinteresēja, un es ļoti labprāt turpmāk dzīvi pavadītu, katru dienu darot ko citu tagad un tūlīt. Praktiskā daļa man patika vislabāk - radio raidījuma producēte stundu pirms izdomāja, ka stundu no raidījuma varētu veltīt Ēnu dienai, runājot par un ap to. Pateicoties tam, man bija iespēja runāt ēterā. Interesantākais šķita tas, ka vienu ēnu dienu pavadīju, sekojot divām profesijām!”

Agija Ābelniece (12.b): „Biju "Privatbank" filiālē Rīgā. Ēnoju mārketinga un reklāmas departamenta vadītāju. Kad ieradās bankā, mani ļoti laipni un pozitīvi uzņēma. Sagaidījām visus ēnotājus un devāmies uz konferenču zāli, kurā nelielā prezentācijā mūs iepazīstināja ar banku un tās darbību. Mana ēnu devēja strādāja "open" tipa ofisā kopā ar vēl diviem kolēģiem, ar kuriem sadarbojoties arī tika aizvadīta ikdiena. Interesantākais bija klausīties par konkrētiem projektiem, kurus ēnu devēja pati bija izstrādājusi, un redzēt arī to rezultātus. Radās arī iespēja darboties praktiski. Sastrādājoties komandā, mums bija jāizveido kartes dizains, kas, mūsaprāt, uzrunātu jauniešus, un jāprezentē kartes vēlamās funkcijas. Mazliet šajā darbā biedē lielā atbildības sajūta un tas, ka ir jābūt lielai pārliecībai par to, ko dari un saki, taču vienlaikus tas arī ir lielisks izaicinājums. Tieši šajā Ēnu dienā sapratu, ka šī profesija vai kas līdzīgs varētu būt kā radīta tieši man.”

*Foto no A.Šķeles personīgā arhīvā
Iluta Žigure (12.b)*

Arīna Auziņa (8.a): „Es Ēnu dienā biju Rīgā un ēnoju Māri Bezmeru. Es novēroju filmēšanas procesu seriālam „Viņas melo labāk”. Ielūkojos aktieru dzīvē dziļāk, taču nezinu, vai redzētais noderēs manā turpmākā karjerā.”

Lība Marta Igaune (8.a): „Es biju Jūrmalā un ēnoju Jūrmalas pil-sētas domes sabiedrisko attiecību speciālistu. Iepazinu profesiju tuvāk un uzzināju profesijas ikdienu. Redzētais noteikti noderēs, bet nesaistīšu savu nākotnes karjeru ar šo.”

Adriāns Romonovskis (8.a)

Vecāku pieredze karjeras izvēlē

Saruna ar Vita Ādama (10.a) tēti Māri Olti

Kāda ir Jūsu profesija?

Esmu biologs, ihtiologs, žurnālists un raidījumu vadītājs.

Kāda ir Jūsu izglītība?

Esmu mācījies Ērgļu vidusskolā, vēlāk Latvijas Universitātes bioloģijas fakultātē piecus apmācības gadus.

Kā Jūs nonācāt līdz šai profesijai?

Nevēlējos darīt neko tādu, kas ir pretim manai sirdsapziņai. Mani ļoti saistīja daba, ūdeņi, sevišķi upes.

Kāds ir jūsu darba grafiks, ikdiena?

Darbu sev gādāju pats, man ir brīvs darba grafiks. Viss tiek pakārtots izvirzītajam uzdevumam, kāds tas nu kurā brīdī ir. Raksti, TV raidījumi, radio, ar Ērgļiem saistītie darbi.

Kāds ir Jūsu ieteikums ģimnāzistiem?

Darāt to, kas jums patīk. Pietiekami novērtējiet savas prasmes un lietderīgi tās pielietojat.

Paula Krista Pauere (10.a)

Saruna ar Sindijas (12.a) mammu Ilonu Broku

Kāda bija Jūsu sapņu profesija, kad vēl bijāt maza?

Bērībā vienmēr sapņoju kļūt par veterinārārsti.

Kāda ir Jūsu esošā profesija?

Valsts veterinārā inspektore (amats) Pārtikas un veterinārajā dienestā. Veterinārārste (profesija).

Kāpēc vēlējāties strādāt tieši šajā profesijā?

Jo jau no bērnības apkārt ir bijuši dzīvnieki.

Kur un cik ilgi mācījāties, lai strādātu savā profesijā?

Pēc vidusskolas beigšanas 5 gadus mācījies Jelgavā – Latvijas Lauksaimniecības universitātē, Veterinārmedicīnas fakultātē.

Vai augstskolas laikā vai pēc augstskolas beigšanas bija prakse?

Jā, katru gadu augstskolas laikā bija prakse - 2 reizes gadā, pa visu Latviju strādājām ar dzīvniekiem, fermās, klīnikās, ārstējot dzīvniekus, veicot operācijas, vakcinācijas.

Par ko esiet strādājusi līdz nokļuvāt Pārtikas un veterinārajā dienestā?

Kažokzvēru audzētavā par galveno veterinārārsti, Lazdonas pagasta galvenā veterinārārste, 2 dzīvnieku kautuvju, desu cehā veterinārā eksperte, un tad mani uzaicināja strādāt Pārtikas un veterinārajā dienestā.

Kādi ir Jūsu profesijas plusi un mīnusi?

Plusi : var izvizināties pa 5 bijušajiem rajoniem ar labu mašīnu, veicot pārbaudes veterinārajās aptiekās, lieltirgotavās, cilvēku aptiekās, kur tirgo veterinārās zāles, veterinārārstu klīnikās, dzīvnieku novietnēs, pie iedzīvotājiem, kuriem ir dzīvnieki, dzīvnieku barības ražotājiem un izplatītājiem. Ļoti labs darba kolektīvs. Darbs ar dzīvniekiem. Mīnusi : slikti ceļi, liels darba apjoms, neapmierināti kontrolējamie iedzīvotāji.

Pastāstiet par savu darba ikdienu!

Darbs sākas 8.30, sagatavojos pārbaudei un braucu uz plānoto uzņēmumu vai dzīvnieku novietni. Pusdienas ir no 12.30 līdz 13.00. Darbs beidzas pulksten 17.00. Darba laiks ir nenormēts un izmaiņas var būt jebkurā brīdī.

Vai esat apmierināta ar savu profesiju?

Jā, esmu apmierināta, bet veterinārie inspektori nedrīkst strādāt kā veterinārārsti, un tas man pietrūkst.

Ko ieteiktu ģimnāzistiem, kuriem nākotnes plāni vēl nav skaidri?

Jādomā, kas pašiem patīk un kas ir sirdij tuvs, jo izvēlētajā profesijā būs jāpavada visa atlikusī dzīve. Nevajag klausīties citos, tajā skaitā arī savos vecākos. Jāizvēlas profesija, kura visu mūžu liksies patīkama un interesanta.

Alise Patrīcija Dreimane (12.a)

Saruna ar Līvas (8.b) mammu Ingridu Riebu

Par ko Jūs strādājat?

Es esmu galvenā vecmāte Madonas slimnīcas dzemdību nodaļā.

Kāpēc Jūs izvēlējāties šo profesiju?

Sākumā gribēju kļūt par agronomu, bet tad pārdomāju un nolēmu, ka mani vairāk saista medicīna. Kopā ar draudzenēm iestājāties vecmāšu fakultātē un izmācījos par vecmāti.

Kāda ir Jūsu darba ikdiena?

Katru dienu no rīta ir jāaiziet uz rīta sanāksmi, kurā apspriežam slimnīcas darbu. Tad jāsakārto nodaļas darbiniekiem veicamie darbi. Veicami dažādi organizatoriskie darbi – darbinieku algu dokumentu kārtošana, medikamentu izrakstīšana, aparatūras bojājumu gadījumā meklēju tām labotājus, darbinieku tālākizglītības jautājumi. Madonas slimnīcā tiek apmācītas māsas, mūsu palīgi, kuriem organizēju praktiskās nodarbības. Pati arī vadu daļu nodarbību saviem studentiem. Reizi mēnesī jāsakārto darba grafiki.

Kādas prasmes un zināšanas nepieciešamas vecmātes profesijā?

Svarīgākās zināšanas ir vajadzīgas par cilvēka uzbūvi un ķīmiskajiem procesiem cilvēka ķermenī, kuras var apgūt bioloģijā, anatomijā, ķīmijā, fizikā.

Ko Jūs ieteiktu ģimnāzistiem profesijas izvēlē?

Profesiju ir jāizvēlas pēc sava aicinājuma, vēlmēm un zināšanām. Nevajag domāt tikai par naudas pelnīšanu, bet par to, lai darbs, kuru dara, pašam patīk, jo nauda nav svarīgākais. Ja uz darbu ies ar prieku, tad arī viss izdosies!

Anete Tropa (8.a)

Saruna ar Raivo (8.a) tēti Oskaru Ūdri

Par ko Jūs šobrīd strādājat?

Es šobrīd strādāju par tirdzniecības menedžeri uzņēmumā SIA „Profcentrs”.

Kā Jūs nonācāt līdz pašreizējai profesijai?

Sākotnēji strādāju par pārdevēju būvmateriālu veikalā, kā arī pats veicu dažādus remontdarbus. Paralēli tam ļoti daudz esmu mācījies. Lai sevi pilnveidotu, esmu apguvis gan saskarsmes kultūru, gan to, kā labāk pārdot preci un pārliecināt klientus, un arī tagad joprojām turpinu ik dienu izglītoties, jo manā profesijā galvenais ir pārzināt savas produkcijas tehniskos datus, sekot līdzi visām inovācijām.

Kāda ir Jūsu darba ikdiena?

Mani ikdienas pienākumi ir: pārdot uzņēmuma piedāvātās preces vai pakalpojumus, piesaistīt klientus; uzturēt kontaktus ar esošajiem klientiem un piesaistīt jaunus klientus: apmeklēt viņus, informēt par uzņēmuma produkciju, konsultēt par klientiem iespējami labāko risinājumu; izstrādāt piedāvājumus, kas atbilst gan klientu, gan uzņēmuma interesēm; pētīt un pārzināt attiecīgās nozares tirgu; sekot, lai klienti samaksātu rēķinus.

Mani klienti ir būvmateriālu veikali un celtniecības firmas, kas atrodas Vidzemē un Latgalē. Ikdienā daudz iznāk pārvietoties ar darba auto, daudz jāsaazinās pa telefonu, jāievēro saskarsmes kultūra, jābūt tolerantam un pretimnākošam, vienlaikus jābūt neatlaidīgam un jāprot pārliecināt.

Ko Jūs ieteiktu ģimnāzistiem?

Manuprāt, ir svarīgi atrast profesiju un darbu, kas viņam pašam patīk! Lai izdodas!

Adriāns Romonovskis (8.a)

Saruna ar Elīzas(9.a) mammu Inesi Elsiņu

Ar ko Jūs nodarbojaties?

Esmu žurnāliste Madonas reģionālajā laikrakstā "Stars".

Kādi bija Jūsu plāni par profesijas izvēli skolas gados?

Skolas gados es vēlējos studēt par pārtikas tehnologu, lai man piederētu kafejnīca, kurā es organizētu tikšanās ar interesantiem cilvēkiem

Vai izvēle, kur studēt, par ko kļūt, bija vienkārša un nešaubīga?

Nē, nebija. Braucu uz ievadkursiem pārtikas tehnologu studiju programmā un tur sapratu, ka mani neinteresē ne augstākā matemātika, ne ķīmija, bet humanitārās zinātnes, turklāt skolas laikā piedalījies dramatiskajā pulciņā, kur iestudējām dzejas vakarus, literāros darbus, man ļoti patika literatūra, gribēju to apgūt padziļināti, tāpēc iestājos Latvijas Universitātes filoloģijas fakultātē.

Kas iedvesmoja kļūt par žurnālisti, kā nonācāt tieši līdz šai profesijai?

Beidzot augstskolu nevēlējos strādāt par skolotāju (tolaik pastāvēja darba sadale, šīs programmas jaunos speciālistus pamatā sūtīja uz skolām dažādās Latvijas vietās), no draugiem - žurnālistiem - uzzināju, ka Madonā ir radio žurnālista vieta un pietiekos uz šo vakanci.

Vai studijas un darba sākums bija vienkāršs?

Studijas bija ļoti interesantas, jo guvu plaša līmeņa izglītību gan latviešu valodā, gan literatūrā, gan filosofijā. Darba gaitu sākums nebija viegls, tāpēc, ka nebiju studējusi žurnālistiku, bet gan filoloģiju. Tas bija ļoti pamācošs un interesants laiks, zināšanas savā profesijā - žurnālistikā - ieguvu prakses ceļā. Pēc laika pievērsos rakstīšanai žurnālistikai, gatavoju materiālus par kultūru un izglītību, paralēli strādāju arī Latgales televīzijā, veidoju sižetus par Madonas rajona notikumiem.

Kāda ir žurnālista ikdiena?

Tās ir nebeidzamas tikšanās ar cilvēkiem, informācijas vākšana, apkopošana un publikācija, rakstu veidošana.

Kādu padomu Jūs dotu tiem, kas šaubās par karjeras izvēli?

Noteikti sevi pārbaudīt interesējošajā jomā, piedalīties Ēnu dienā, praktiski veikt nākotnes profesijas uzdevumus, lai saprastu, vai tas tiešām interesē!

Ko Jūs novēlētu ģimnāzistiem?

Novēlu atrast savu īsto profesiju un izvēlēties to, kas tuvu sirdij, nevis domāt tikai par atalgojumu, kā arī uzzināt kādas profesijas mūsu valstij tuvā nākotnē ir nepieciešamas, lai pēc studijām spētu atrast labu darbavietu savā specialitātē!

Elīza Elsiņa (9.a)

Saruna ar Agijas (12.b) tēti Ilvaru Ābelnieku

Esmu nelielas autobusu firmas un veikaliņa īpašnieks. Mans darbs sastāv no daudziem svarīgiem un atbildīgiem pienākumiem. Ikdienā veicu jaunus pasūtījumus veikalam un bieži vien arī braucu pēc preces pats, saskaņoju ienākumus un izdevumus ar grāmatvedi. Nereti pats vadu firmas autobusus. Manā darbā ir jāprot ātri reaģēt neparedzamās situācijās, jāreķinās ar dažādām ķībelēm, kas reizēm izjauc ierasto dienas ritmu vai kādus plānus.

Bērnībā gribēju kļūt par pavāru, jo ļoti patika gatavot ēst, taču, laikam ejot, viss mainījās. Mācījos Jāņmuižā, dzīvoju laukos un mums bija apstrādājama zeme, tāpēc arī sākumā gāju mācīties lauksaimniecību. Vēlāk strādāju par autobusa šoferi, tad nopirku savu pirmo busiņu un tā lēnām veidojās neliels bizness.

Ņemot vērā manu darba pieredzi un dzīves gājumu, varu teikt - divpadsmitie, atceraties, ka nekad nav par vēlu mainīt savu izvēlēto nodarbošanos! Tāpēc tas, ko jūs mācīsieties, nesaistīs jūs uz visu dzīvi, ja vien paši to negribēsiet.

Iluta Žigure (12.b)

Saruna ar Līvas Loras (12.c) mammu Vinetu Soboļevsku

Kāda ir Jūsu profesija?

Medicīnas māsas palīgs

Kādi ir Jūsu pienākumi?

- 1) kontakts ar pacientu (vissvarīgākais)
- 2) apkopt pacientu
- 3) palīdzēt ārstam aprūpēt pacientu kā arī gādāt par pacienta labsajūtu

Kāda ir Jūsu izglītība un kvalifikācija?

Vidējā speciālā, pavārs. Māsu palīgs.

Kā Jūs nonācāt līdz savam pašreizējam amatam?

No paziņām izdzirdēju par iespēju iestāties kursos, kur var iegūt šo medicīnas māsas palīga izglītību, kur arī pieteicos! Tā bija lieliska iespēja pamainīt kaut ko savā dzīvē.

Vai Jūs uzskatāt savu darbu par interesantu/daudzpusīgu?

Visnotaļ. Katra diena ir kā izaicinājums, kas jāpārvar. Nekad nevar zināt, kāds patients ienāks pa durvīm, kāda būs viņa problēma, tomēr vienmēr jāsaņem iekšējs miers un individuāla pieeja ik katram, kas sniedzas pēc palīdzības.

Kādas īpašības ir svarīgas šajā darbā?

Pacietība, sapratne, galvenokārt komunikācija, jo visa pamatā ir spēja saprasties ar pacientu un sniegt viņam arī morālu atbalstu.

Kas Jūs motivē strādāt konkrētā darba vietā?

Iespēja palīdzēt citiem.

Vai šī ir Jūsu sapņu piepildījuma profesija?

Sapņu piepildījuma profesija bērnībā bija pavārs, jo vienmēr bija vecākās māsu pienākumi gatavot pusdienas jaunākajam brālim, kas ļoti padevēs un gāja pie sirds.

Vai bija jāiegulda liels darbs, lai nonāktu līdz karjerai, kas Jums šobrīd ir?

Nevarētu gluži teikt, ka ilgs vai liels. Drīzāk, vajadzēja tikai nedaudz piespiest sevi pārlasīt kursus mācīto, un viss izdevās.

Ko Jūs ieteiktu ģimnāzistiem karjeras pilnvērtīgai veidošanai?

Mūžu dzīvo, mūžu mācies. Nekad nevajag baidīties pilnveidot sevi jebkurā vecumā. Vienmēr saprast, kas dara laimīgu un doties uz to, jo tas, kas jūsu acīs rada prieku, ir tas īstais, kas pilnveidos karjeru un jūs pašus.

Megija Rauza (12.c)

9.b klases vecāku pieredze

Jau pagājusi 2019.gada "Ēnu diena", un skolēni ir apskatījuši dažādas profesijas, interesantas un ne tik interesantas, bet to - kādu izvēli izdarīsim nākotnē, varam ietekmēt ne tikai mēs, bet arī mūsu vecāki. 9.b klasē veicu divas intervijas ar skolēnu vecākiem, kas abi strādā valsts iestādēs un veic tā saukto "biroja" darbu.

Pirmais intervējamais vēlējās palikt anonīms. Intervējamais strādā par tiesneša palīgu Vidzemes apgabaltiesas Madonas tiesu namā. Intervējamā persona šajā profesijā darbojas jau 26 gadus un ik dienas meklē nepieciešamo informāciju tiesas lietu izskatīšanai. Tā kā darbs ir valsts iestādē, tad darba laiks ir 8 stundas dienā 5 dienas nedēļā. Lai gan intervējamā persona skolas laikā ir vēlējusies strādāt par pirmo klašu skolotāju, liktenis ir aizvedis citā virzienā.

Martas Dreimanes mamma Ilze Dreimane strādā CSDD par Madonas novada CSDD vadītāju. Darbs ne vienmēr ir no tiem interesantākajiem, jo lielu daļu laika nākas pavadīt pie datora, rakstot dokumentus un kārtojot papīrus. Darba laiks ir no 8.30 līdz 17.00, Lai vienmēr būtu informēta par jaunumiem noteikumos un varētu pilnvērtīgi vadīt Madonas CSDD, Ilze Dreimanei nereti nākas braukt uz semināriem Rīgā. Viens no darba mīnusiem ir tas, ka spēkratu vadītāji nāk sūdzēties par neizietām automašīnas skatēm un sīkumiem, ko viņa nevar ietekmēt.

Elīna Pūce (9.b)

Zanda Krūmiņa (2018.gada absolvente):

„Mācos Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātē. Mācos par sākumizglītības skolotāju (1.-6.klasē). Jau no 11.klases zināju, ka būt par pedagogu ir mans aicinājums un aizraušanās. Veiksmīgi izturēju iestājpārbaudījumus un tiku budžeta vietā. Iesaku nopietni apdomāt savas profesijas izvēli, jo, ja būs iestājekšāmenis, šis būs ļoti svarīgi. Protams, vēl bonusu deva mana gadu laikā sakrātā pieredze ar bērnu auklēšanu, pasākumu organizēšanu un vadīšanu. Pēc diviem mēnešiem universitātē sapratu, ka vēlos strādāt vairāku iemeslu pēc - ienākumi un pieredze.

Šobrīd strādāju Rīgas 93.vidusskolā par pedagoga palīgu. Mēs esam divas klases audzinātājas 1. klasei, jo klasē mās 31 bērns. Mācu arī vairākus imigrantu bērnus, kuri šobrīd ir Latvijā. Mūs šķir valodas barjera - ne angļu, ne latviešu, ne krievu valodu šie bērni nezina. Viņi ir no Sīrijas un Turcijas. Mācu visu no nulles - alfabētu, ciparus, runāšanu, rakstīšanu utt.

Veiksmi visiem savas profesijas izvēlē. Apdomā divreiz un nebaidies iet uz mērķiem, jo tas nav viegli, bet tas noteikti ir tā vērts!”

Lana Tauriņa (2016.gada absolvente):

„Tātad esmu Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes 3.kursa studente Lana Tauriņa. Darba gaitas sāku jau no pirmā kursa, sākumā ar jurisprudenci nesaistītā darbā, jo pirmā kursa studentus darba devēji izvēlas reti mazās pieredzes dēļ. Otrā kursa laikā nosūtīju pieteikumu jurista palīdzības vakancei Zvērināta tiesu izpildītāja Gintera Hmeļevska birojā. Gāju uz darba interviju, pildīju dažādus rakstiskus testus, beigu beigās arī tiku pieņemta. ZTI birojā strādāju līdz pat 2018. gada decembrim, tad radās iespēja pieteikties LR Saeimas deputātu palīgu vakancēm.

Tā nu sanāca, ka jau kopš decembra strādāju LR Saeimā deputāta palīga kapacitātē. Darba ikdiena ir diezgan dinamiska, deputāti praktiski katru dienu apmeklē komisiju sēdes, dienas laikā ir vairākas tikšanās ar dažādām amatpersonām, citu valstu vēstniekiem, pārstāvjiem un ne tikai. Deputāta palīgs lielākoties veic plānošanas darbus, organizē atļauju, caurlaižu sagatavošanu, bet iesaistās arī likumprojektu izskatīšanā, apspriežot tos ar deputātu, dodot savu vērtējumu u.tml., dodas uz dažādām sēdēm un veic citus pienākumus. Manuprāt, darbs ir diezgan interesants!

Ģimnāzistiem ieteiktu jau studiju laikā meklēt iespējas strādāt savā izraudzītajā jomā, jo tas ļoti noder studiju procesā. Tad ir iespēja studiju teorētisko daļu sasaistīt kopā ar praksi, tas rada labāku izpratni par visu kopumā. Jo, piemēram, LU JF prakse tiek piedāvāta tikai maģistrantūrā, bet darba tirgū var startēt jau daudz agrāk.”

Lorita Ozola (2018.gada absolvente):

„Kad plānoju uzsākt mācīties Latvijas Universitātē par Sociālo pedagogu, jau sen zināju, ka izvēlēšos paralēli strādāt sevi interesējošajā profesijā, tāpēc jau septembrī, kad aptuveni sapratu savu grafiku, aizsūtīju CV uz Rīgas pašvaldības bērnu un jauniešu centru. Pēc ilgas gaidīšanas oktobra beigās beidzot devos uz pārrunām. Pieredzes dēļ, kas gūta darbā ar bērniem no bērnu nama iepriekš, dalībām noietnēs, dažādās apmācībās, mani pieņēma darbā par audzinātāju, lai gan parasti pirmā kursa studentus šajā amatā nepieņem. Par to es biju ļoti priecīga, jo tas bija darbs, ko vienmēr vēlējos darīt, mācoties universitātē. Tagad jau aptuveni 4 mēnešus strādāju par audzinātāju uz pilnu slodzi. Tās ir naktsmaiņas - darbadienās 13:00-09:00, bet brīvdienās 09:00-09:00, tāpēc ir tās viegli savienot ar skolu un grafiku arī var grozīt un jautāt, kuras dienas vēlos brīvas, un tā arī to saliek pēc iespējām. Mani pienākumi ir gatavot bērniem ēst, sagaidīt no skolas, pavadīt uz busiņu, kad dodas uz skolu un bērnudārzu, plānot viņu brīvā laika aktivitātes, vērot, lai izpilda mājasdarbus, apmeklē pulciņus, treniņus, savā starpā uztur pozitīvas attiecības un aug par kārtīgiem un dzīvei gataviem jauniešiem. Būtbū esmu kā jaunā māmiņa 6 bērniem ar vēl 3 mammām, un vienu tēti - sociālo darbinieku.

Esmu ļoti priecīga, ka man ir šāda iespēja darīt to, ko es mīlu, vēl tikai mācoties un ka, izejot no universitātes, man būs ne tikai teorētiskas zināšanas, bet milzīga bagāža ar pieredzi ne tikai no skolā esošajām praksēm.

Tāpēc vidusskolā ir jālasa, jādara un jāpraktizējas savā nākotnes praksē, lai būtu gatavi darīt to uzreiz!”

Alise Amura (2016.gada absolvente):

„Mācos Latvijas Lauksaimniecības universitātes Pārtikas Tehnoloģijas fakultātē 3.kursā Ēdināšanas un viesnīcu uzņēmējdarbību. Mācības nav tās sarežģītākās, bet apgūstam daudz ko - visu, kas saistīts ar restorānu un viesnīcu vadīšanu, tāpat arī nedaudz ķīmiju, mikrobioloģiju, matemātiku un IT, kā arī ekonomiku, grāmatvedību, tirgzinības, personālvadību, u.c. -, bet tas viss tiek sasaistīts ar mūsu jomu - tūrisma un viesmīlību. Lai universitātē iemācīto varētu izmēģināt dzīvē, katra mācību gada beigās mums ir prakses. Manuprāt, prakses ir pats noderīgākais studiju procesā, jo to laikā var saprast reālo situāciju darba vidē, kā arī saprast, vai tiešām vēlies darboties šajā jomā. Ja sākumā vēlējos būt restorānu biznesā, tad tagad pēc divām praksēm viesnīcās, saprotu, ka arī viesnīcu business ir interesants un mani piesaistošs, tomēr pirmajā joprojām paliek sapnis par savu restorānu. Tagad 3.kursā lekciju ir maz un universitātē jābūt tikai 3 dienas nedēļā. Brīvā laika ir daudz un, neskatoties uz to, ka darbojos arī pašpārvaldē, sapratu, ka jāmeklē darbs.

Sākumā mēģināju atrast darbu citās jomās, bet tad vienā dienā darbs pats mani atrada. Man piedāvāja strādāt par administratori viesnīcā, kurā 1.kursā gāju praksi kā istabene. Satikos ar viesnīcas vadītāju, bet pārrunas bija īsas, jo viņai patika, ka man ir bijušas prakses gan viņu, gan Madonas viesnīcā (2.kursā), tādēļ uzreiz noslēdzām līgumu. Darbs ir nepilnas slodzes un pārsvarā naktīs, bet manām studijām tas netraucē, visu izdodas apvienot. Administratora darbs nav sarežģīts, pārsvarā jāstrādā ar datoru, dokumentiem un jāpieņem viesi, tādēļ arī nogurums no rīta nav tik liels.

Kad mācījos ģimnāzijā, sapratu, ka labprāt darbotos biznesā, bet nebiju gatava uzreiz bez zināšanām kaut ko uzsākt, tāpēc ilgi nevarēju saprast, kur un ko studēt. Tad laika gaitā viss noveda pie idejas par savu restorānu. Un skolotāja Iveta Vabule ieteica šo LLU programmu, kurā tagad studēju. Vienmēr atcerēšos, kā viņa teica, ka "tur man iemācīs ne tikai biznesam vajadzīgo, bet arī cik reāli kotlete sver". Tāpēc man ir divi ieteikumi ģimnāzistiem.

Pirmais - centieties jau tagad izdomāt pēc iespējas precīzāk, ar ko vēlaties nākotnē nodarboties, jo tad jūsu universitāte un mācību programma sniegs jums gan konkrētas teorētiskās zināšanas, gan praksi jūsu jomā. Otrais - nebaidieties savus nākotnes plānus stāstīt citiem, jo varbūt kāds var padalīties ar savu pieredzi un ieteikt jums studiju programmas, par kurām jums pat nav bijusi nojausma (kā manā gadījumā).”

Linda Amura (12.a)**Redaktore:** Linda Amura**Literārās lapas redaktore:** Iluta Žigure**Redkolēģija:**

Amanda Randere, Ērika Tauriņa, Adrians Romanovs, Anete Tropā, Elīza Elsiņa, Sanija Beatrise Barinska, Elīna Pūce, Stella Putniņa, Paula Krista Pauere, Elizabete Āboliņa, Marta Marija Maltisova, Megija Krista Supe, Madara Liekumniece - Grandāne, Ralfs Bormanis, Megija Rauza, Beāte Beatrise Juško

Konsultante: Kristīne Lukaševica**E-pasts:** magiskaa@gmail.com